

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 105: Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om statens voksenuddannelsesstøtte og lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. (Velfærdsreformen – forstærket indsats for at nedbringe ledigheden m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 13/12 2006. Første behandling 11/1 2007. Betænkning 7/2 2007).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under et.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2-4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 133: Forslag til forældreansvarslov.

Af familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen).

(Fremsat 31/1 2007).

Sammen med denne sag foretoges:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 134: Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven. (Behandling af retssager om forældremyndighed og tvangsfuldbyrdelse).

Af familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen).

(Fremsat 31/1 2007).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Beinov Støjberg (V):

Jeg tror, at det her lovforslag er et af de vigtigste lovforslag, jeg som ordfører i min tid som folketingsmedlem har haft. For det her lovforslag sætter nye og klare regler op for, hvad der skal ske med børnene, når forældrene ikke længere lever sammen.

Derfor vil jeg også gerne indledningsvis slå fast, at jeg er utrolig glad for, at alle Folketingets partier står sammen i den her sag. For nok kan vi ofte være politisk uenige om dette og hint, men det er utrolig vigtigt, at det i fremtiden er sådan, at man som barn i Danmark ved, hvilke regler der gælder, uanset hvilken farve en fremtidig regering har. Man kan faktisk lidt højtideligt sige, at sagen har været for stor til at være partipolitisk, og netop den ånd synes jeg har gennemsyret hele forhandlingsforløbet, som vi har været igennem, og det har været et rigtig godt forløb.

Kl. 14.10

Der er mange gode ting, som kan fremhæves i loven, og jeg vil benytte lejligheden til at tage nogle enkelte ting frem. Det har været diskuteret meget, om det er mødrene eller fædrene, der er vindere eller tabere, når lovforslaget om nogen tid bliver vedtaget. Jeg kan allerede nu afsløre, hvem vinderen bliver: Det bliver børnene. Og det er netop det udgangspunkt, som jeg oplevede at alle forhandlere gik til forhandlinger med: at børnene skal være vindere. Denne lov er hverken blevet til for fædrenes eller mødrenes

skyld, men for børnenes. Derfor bliver det grundlæggende princip fremover, at afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Med det princip følger, at forældrene skal tage ansvar for barnet og samarbejde om væsentlige beslutninger.

En anden ting, som jeg gerne vil fremhæve, er, at forældrene med den nye lov som udgangspunkt skal have fælles forældremyndighed, også efter et brud. Det er samtidig sådan, at retten kan ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der ligger tungtvejende grunde bag at gøre det.

Det sidste, jeg vil nævne, er, at børnene selv skal inddrages i sagerne omkring forældremyndighed. Der skal ikke herske tvivl om, at netop det at inddrage børnene er noget af det, som vi i Venstre har gjort os mange tanker om, for det er efter vores mening meget vigtigt og godt, at børnene bliver hørt, men det er også klart, at vi har haft nogle bekymringer om, hvordan sådanne samtaler skal foregå. For det er helt afgørende, at børnene ikke føler, at det er dem, der f.eks. selv skal træffe en beslutning om, hvor de skal bo. Men vi mener som sagt, at det er godt at høre barnets betragtninger, og så er det selvfølgelig også sådan, at det bliver børnesagkyndige, der skal foretage samtalen. På den måde mener vi at vi har sikret os mod, at beslutningerne bliver lagt på barnet, men det er naturligvis noget, som vi vil følge og holde øje med, og det har jeg også forstået at der er bred enighed om blandt Folketingets partier.

Samlet set er vi rigtig godt tilfredse med både hele forløbet omkring forhandlingerne og selve resultatet, for det er blevet rigtig flot. Så vi glæder os over, at det er et samlet Folketing, der står bag loven, og vi stemmer selvfølgelig også for.

Formanden:

Tak til fru Inger Støjberg. Og så er det fru Lissa Mathiasen som ordfører.

Lissa Mathiasen (S):

For Socialdemokraterne er det helt afgørende, at det er barnet, som har hovedrollen, og dermed altså også barnets perspektiv, der er i fokus, når der skal findes løsninger for barnet ved forældrenes samlivsophør. Det er ikke barnet, men forældrene, som ikke kan få deres samliv til at fungere. Derfor bør det også kun være de voksnes problem, og det bør ikke påføres barnet, når samlivet ophæves.

Et barn har som udgangspunkt ret til begge sine forældre, og det er ikke forældrene, der har ret til barnet. Det er og bør være det bærende element. Derfor er det også Socialdemokratiets meget klare holdning, at forældrene har et meget stort fælles ansvar for deres barn, også selv om de ikke kan finde ud af at leve sammen. Det er forældrenes fælles ansvar at drage omsorg for barnet bl.a. ved at formå at få samarbejdet om væsentlige forhold for barnet til at fungere. Derfor er det også rigtigt at medtage en vurdering af, hvem af forældrene der på længere sigt må anses for at være bedst egnet til at sikre barnet kontakt med den forælder, det ikke bor hos.

Tilsvarende synes vi, at det er meget vigtigt, at barnet får mulighed for at blive hørt under en sag. Barnets egne synspunkter bør indgå i alle forhold alt efter barnets modenhed og alder, men uden at det på nogen måde er barnet, der kommer til at stå med ansvaret. Ansvar er og bliver og skal fastholdes hos forældrene.

Dermed være også sagt: Det her er ikke lette sager. Men det er heller ikke nem lovgivning. Det er nemlig meget svært. Ikke desto mindre er det altså vores pligt som lovgivere at forsøge at give børnene de bedst mulige rammer for deres liv, også når faderen og moderen ikke kan få samlivet til at fungere.

KL 14.15

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi undervejs har været lidt utålmodige. Vi havde håbet, at vi langt hurtigere havde kunnet se dette forslag til en revision af lovgivningen, men sådan skulle det ikke gå. Til gengæld vil jeg så sige, at så meget mere glade er vi for, at vi altså nu er nået til vejs ende.

Vi ved, at ca. 25 pct. af alle børn enten lever sammen med den ene forælder eller i et sammenbragt forhold. Tilsvarende ved vi også fra undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet, at for danske børn på 7½ år, der har oplevet familiebrud, viser det sig, at 64 pct. af børnene var omfattet af ordningen om fælles forældremyndighed. Dermed ser vi altså, at det store flertal af forældre allerede på det tidspunkt, hvor de går fra hinanden, er enige om forældremyndigheds-spørgsmålet.

Derfor – set i det lys – må tiden også være inde til at tage skridtet og sige, at udgangspunktet for alle må være fælles forældremyndighed, dog således at man kan ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der ligger tungtvejende grunde derfor.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi er så naive, at vi tror, at når bare der er fælles forældremyndighed, er alle tvister forældrene imellem løst. Men vi har et håb om, at det, at den fælles forældremyndighed ligger som en fastslået kendsgerning, kan bruges, i hvert fald ikke som et pressionsmiddel fremover, men til gengæld kan bruges således, at det sikrer, at barnet ikke fratages den ene forælder.

For vi ved jo godt, at det for forældre er meget svært at finde fælles fodslag omkring barnet, ikke mindst i forbindelse med parforholdets ophør. Der er mange følelser, der står på spil, både i starten og senere hen kan det være svært. Og her er det altså væsentligt at appellere til samarbejde, forståelse, fredelige løsninger. Det må aldrig blive barnet, der bruges som våben mellem forældrene.

Forældrene bør fortsat have den opgave – og man bør appellere til, at de forstår og formår at løfte den – det er at tage ansvar for barnet. Det er barnets tarv, som skal vinde gehør i de løsninger, der skal findes. Derfor er vi også meget godt tilfredse med, at det er lykkedes at finde en model til statsforvaltningerne, hvor personalet nu fremover kan tilbyde børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling osv. Vi tror, at det vil være til barnets fordel, at man på den måde er med til at motivere forældrene til at finde en forligsmæssig løsning på det praktiske.

Men vi ved også, at der selvfølgelig er sager, der vil havne ved domstolene, og derfor er det vigtigt, at vi også i forhold til domstolene og deres medvirken sikrer muligheden for, at de kan inddrage børnesagkyndig bistand. Det kan betyde, at dommerne i deres samtale med barnet kan have en børnesagkyndig med for at sikre, at det netop er barnets skånsom måde. Og jeg vil også sige, at vi hilser det meget velkommen, at det er lykkedes at få en bistandsperson med til at kunne bistå barnet under en retssag. Hermed får barnet altså en uafhængig og udenforstående person, som barnet kan udtrykke sine følelser, bekymringer til, uden at det bliver en del af sagen.

Jeg tror også, at det kan være med til at minere antallet af konflikter, at vi fremover ser, at domstolene får mulighed for at kunne fastlægge den fremtidige bopæl. Så er vores håb, at det vil betyde, at færre måske vælger at gå rettens vej, og at flere vælger at finde aftaler til løsning af de resterende problemer.

Vi synes også, det er rigtig godt, at vi med forslaget her i højere grad sikrer, at det bliver et fælles ansvar for forældrene at sikre, at samværet med barnet virkeliggøres. Udgangspunktet bliver, at det er barnet, der har ret til samvær, det er ikke forældrene, ligesom både transport og udgift til transport kommer til at blive delt forældrene imellem. Dermed sikres barnet en mulighed for samvær, som vi synes er meget væsentlig.

Der er også en anden ting, jeg skal nævne i den forbindelse, og det er, at man nu giver et barn, som måske ikke har muligheden for at være sammen med sin samværsforælder – det kan være på grund af dødsfald, der kan være ophold i udlandet, det kan være på grund af fængselsstraf, der kan være mange andre årsager – muligheden for at kunne få samvær med andre nære pårørende. Det har været efterlyst, og det glæder os, at det er kommet med.

Det glæder os også, at vi har fået indført muligheden for hyppigere samvær med samværsforældrene, når vi taler om mindreårige. Det kan godt være, at det – naturligvis, vil jeg sige – bliver kortvarige samvær i barnets første levemåned, men med en gradvis optrapning i takt med barnets alder.

Kl. 14.20

Vedrørende samværschikane synes vi, det er væsentligt, at barnet her får ret til erstatnings-samvær, netop for at kunne sikre barnet kontakten til begge forældre.

Og så bliver der – hvad jeg er helt sikker på en række mennesker vil synes er en meget stor, glædelig ting, og mange børn vil også kunne glæde sig over det – nu mulighed for at kunne genoptage gamle sager, hvor der i dag ikke er fælles forældremyndighed. Det betyder, at domstolene får mulighed for at kunne dømme til fælles forældremyndighed, hvis en sag rejses. Det er godt, og det glæder vi os over.

Men jeg skal ikke lægge skjul på, at det her er nogle meget store og meget voldsomme ændringer, som kræver meget forståelse, også af de systemer, der skal behandle det her. Det kræver ikke bare meget stor forståelse af forældrene, at de får et langt større ansvar, men også af systemerne. Derfor er det afgørende, at vore statsforvaltninger såvel som vores domstole bliver klædt på til at kunne det. Derfor lægger vi vægt på den opgave, som det nu er aftalt vil blive udført, inden loven træder i kraft, nemlig at vi både får uddannet og orienteret, altså kort og

godt klædt personalet på til at kunne varetage den her opgave.

Vi har også lagt meget vægt på, at vi kommer til at følge udviklingen i, hvordan det her så vil forløbe med evaluering og med, at vi har fået tilsagn om at mødes en gang om året. Det er væsentligt, og det er ikke mindst væsentligt, fordi vi også er opmærksomme på, at der ligger en lang række høringssvar, kritiske røster og bekymrede røster. Vi er opmærksomme på dem. Derfor er det væsentligt, at vi har mulighed for at vende tilbage og sige: Hvordan fungerer det her så i praksis?

Vi skal bare huske, at den her lovgivning skal gælde både for alle dem, der selv formår at finde en løsning – de får så her mulighed for at kunne læne sig op af et regelsæt – og i alle de sager, som er langt mere problematiske, nemlig tvistsagerne. Vi skal hele tiden huske, at alle sager skal afgøres, så det er barnets perspektiv, der er forrest, og derved barnets tarv, som er afgørende. Det er det, vi ønsker med den her lovgivning.

Så vil jeg godt her til sidst tage fat i et par ting, som ikke blot lægger sig op ad det her forslag, men som også gælder generelt:

Det ene er statsforvaltningens, skal vi kalde det skandaløse ophobning af sager p.t. Efter den 1. januar, hvor statsforvaltningerne kom til i forbindelse med kommunalreformen, havde vi fået et klart løfte fra den daværende minister, som gik på, at det selvfølgelig ville komme til at fungere. Men vi må konstatere, at der er børn, der altså mister samvær, og der er ventetider på flere måneder, og det er ikke muligt at få sagerne løst. Der vil jeg godt bede ministeren om i dag også at kommentere, hvad ministeren har tænkt sig, for det er regeringens ansvar, at vores statsforvaltninger rent faktisk ikke er i stand til at løfte opgaven. Jeg ønsker ikke at gå efter personalet, men jeg ønsker at sikre, at samværsager, skilsmisssager, rent faktisk kan blive behandlet af hensyn til børnene.

Det andet og sidste, jeg godt vil tage fat i, er den flig, som faktisk er en stor sag, også i den her sammenhæng. Det er spørgsmålet omkring økonomien. Vi har et dybt forældet system i dag, hvor der er behov for at få moderniseret ikke bare omkring børnebidrag, men omkring økonomien generelt. Vi har fået tilsagn om at få nogle papirer på det, og at vi skulle tage fat i det. Jeg vil godt sige, at vi betragter det som noget, der haster, og det haster i den grad. Vi har noget, der er så forældet, så jeg håber, ministeren vil give tilsagn om, at vi meget hurtigt kommer i

gang med at se på de økonomiske aspekter. Det skylder vi også disse familier, som rent faktisk har behov for et svar.

Jeg håber, ministeren vil kommentere disse to punkter.

Formanden:

Tak til fru Lissa Mathiasen. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Lovforslaget bygger på den politiske aftale, som et enigt Folketing har indgået kort før jul. Lovforslaget har til hensigt at ændre ved den gældende lovs principper, så det bærende element fremover bliver barnets ret til begge sine forældre.

Udgangspunktet er, at forældrene har fælles forældremyndighed også efter en samlivsophævelse. Retten kan endvidere kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde hertil. Samtidig kan retten træffe afgørelse om, hvor barnet skal bo.

Lovforslaget medfører en ny tilgang til begrebet forældremyndighed, hvor det ikke længere kræves, at forældrene er enige om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er barnets ret til begge sine forældre. Dermed er der lagt op til, at man styrker hensynet til barnets tarv.

Dansk Folkeparti ønsker, som det gøres med lovforslaget, at ansvarliggøre forældrene og så vidt muligt skåne barnet for at tage stilling til fordel for enten sin far eller sin mor.

Forældrene deler som udgangspunkt udgifterne til transport af barnet til og fra et samvær, og dette er efter Dansk Folkepartis opfattelse et fælles ansvar. Bopælsforælderen vil med lovændringen fremover kunne søge om tilskud til transport på lige fod med samværsforælderen i dag.

Kl. 14.25

Bopælsforælderen skal som noget nyt varsle den anden forælder i forbindelse med flytning, og statsforvaltningen kan afgøre, om det er i barnets interesse at flytte væk fra sin veinnekreds eller flytte væk fra den anden forælder. Såfremt der er fælles forældremyndighed og bopælsforælderen agter at flytte til udlandet, kan ikkebopælsforælderen nedlægge veto.

Jeg medgiver, at det kan virke hårdt og kontroversielt, men det har været helt afgørende at slå fast, at når man bringer et liv til verden, påhviler der en et stort ansvar, og barnet bør ikke

unødvendigt pålægges flere byrder af forældrene, da de allerede har valgt at lade sig skille og dermed har medvirket og bidraget negativt til barnets udvikling.

Fremover vil det også være muligt for domstolen at fastsætte deleordninger. Det kan især være hensigtsmæssigt, hvor faderen og moderen bor tæt på hinanden, og hvor barnet kan fastholdes i sin normale skole eller daginstitution. En deleordning kan således bruges til at gennemføre et af lovens vigtigste principper: barnets ret til begge sine forældre.

Det er også vigtigt at huske på, at en familie består af flere end far og mor, og derfor kan der som noget nyt i særlige tilfælde fastsættes samvær med barnet for andre end dets forældre, f.eks. bedsteforældre, søskende og/eller halvsøskende.

Det er ikke nogen hemmelighed, at en af grundene til, at Dansk Folkeparti er gået aktivt ind i arbejdet, har været, at vi har kunnet se, hvordan alt for mange børn har været afholdt fra at se en af forældrene, typisk faderen, på grund af samværschikane. Det er desværre sådan i dag, at forældrenes interne stridigheder og manglende kærlighed til hinanden har smittet af på barnets ret til begge sine forældre. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, og i visse sager er det direkte uanstændigt at fratage barnet muligheden for at se samværsforælderen på grund af en konflikt in mellem to voksne mennesker. Der skal derfor fremover i højere grad end i dag fastlægges erstatningssamvær, såfremt samværet uden grund chikaneres af den ene eller den anden part.

Det skal ligeledes have betydning for afgørelse om forældremyndighed og barnets bopæl, hvem af forældrene der har bedst evne til at samarbejde og sikre barnets samvær med den anden forælder. Dette princip er ligeledes et af de grundlæggende principper, og denne bestemmelse skal i højere grad end i dag benyttes af det offentlige system, herunder domstolene, når der skal træffes beslutninger om barnets bopæl og forældremyndighed. Bestemmelsen skal også ses i sammenhæng med ønsket om at forhindre samværschikane.

Der åbnes også op for, at der kan fastsættes hyppigere samvær med små børn. Det har der været en del kritik af også i høringssvarene, men jeg mener, at det er godt for barnet i en tidlig alder at have samvær med begge sine forældre for på den måde at styrke tilknytningen mellem barnet og faderen på et tidligt stadie.

Vi ved fra flere undersøgelser, at skilsmissebørn risikerer at få varige men, som følger dem igennem hele livet. Det er det ansvar og den konsekvens, ægtefæller og samboende skal huske på, når de kommer i tanke om at afbryde fællesskabet. Skilsmissebørn er mere syge, har lettere ved at blive stressede, går mere til psykolog og har svært ved at stifte ægteskab og indgå i forpligtende sammenhænge senere hen i livet på grund af frygten for at blive svigtet igen.

Der er selvfølgelig ikke én hovedregel for, hvordan skilsmissebørn udvikler sig, men der er grund til nøje at overveje konsekvenserne, inden man beslutter sig for at afbryde et fællesskab som f.eks. et ægteskab.

Det er ikke kun forældrene, der skal ansvarliggøres, det er også det offentlige system, herunder domstolene. Derfor indføres der et krav om, at dommerne i deres afgørelser fremover skal give klarere og bedre begrundelser, end de gør i dag. Det er kun rimeligt, at det klart fremgår, hvorfor sagen er faldet ud, som den er. Bedre begrundelser kan ligeledes udgøre en del af beslutningsgrundlaget, såfremt en sag ankes og statsforvaltningen kan se, under hvilke præmisser en far eller mor har fået del i f.eks. den fælles forældremyndighed.

Dansk Folkeparti er grundlæggende positivt stemt over for forslagene og den politiske aftale – vi har også været med til at skrive begge dele – men som det er med ethvert kompromis, er der gode og dårlige ting. Vi er som sagt stort set tilfredse med begge lovforslagene.

Dog finder vi det problematisk, at betænkningen om barnets perspektiv fra udvalget om forældremyndighed og samvær i sin tid udråbte høring af børn i alle aldre til at være den altoverskyggende løsning. Dansk Folkeparti er på ingen måde modstandere af, at man skal høre børn og inddrage børn i behandlingen af disse sager – det gør man også i dag. Vi frygter dog, at der kan komme for meget fokus på barnets mening, og at vi dermed risikerer at ansvarliggøre børnene stik imod de principper, som er fastslået i den politiske aftale.

Det er derfor i sidste ende op til ministeren at sikre, at lovens principper bliver fuldt ud implementeret i virkelighedens verden, og dermed sikre, at barnet ikke ansvarliggøres. Netop fordi vi har denne bekymring, finder vi det fornuftigt, at der bliver mulighed for at udpege en uvildig person, hvis opgave bliver at beskytte barnet imod ansvarliggørelse. Der vil altid være et loyalitetsforhold til ens forældre, og derfor er det

afgørende, at man i processen ikke ansvarliggør barnet, og det er helt afgørende, at samtaler med barnet foretages af kompetente medarbejdere i statsforvaltningen og andre steder.

Alt i alt er lovforslaget dog et afgørende og vigtigt skridt i den rigtige retning, og derfor er vi også fuldt ud tilfredse med helheden i den politiske aftale. Vi skal dog ikke tro, at arbejdet er gjort med disse to lovforslag. Der er hele tiden brug for, at vi følger familieområdet tæt og overvejer nye initiativer hen ad vejen, bl.a. var fru Lissa Mathiasen inde på det med økonomien, og det er også relevant at kigge på det.

Men vi har også bl.a. med kommunalreformen indført obligatorisk rådgivning og konfliktmægling i statsforvaltningerne. Man skal således møde op og deltage i de forskellige møder og derved aktivt søge at begrænse systemets indblanding med henblik på at finde en løsning via dialog frem for beslutninger truffet af sagsbehandlere og dommere.

Kl. 14.30

Det er et krav, at man har deltaget i rådgivning og konfliktmægling, inden man kan rejse en sag ved domstolen. Det er således ikke muligt at blive væk fra møderne og efterfølgende rejse en sag ved domstolen, og det synes jeg fastlægger et grundlæggende princip, nemlig at vi skal have forældrene til at samarbejde og ansvarliggøre dem.

De lovforslag, vi behandler i dag, er tæt forbundet med implementeringen af kommunalreformen. Alle disse initiativer har til formål at lette overgangen til livet efter ægteskabet for børnene. Det skal jo ikke være nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti er stærke tilhængere af den traditionelle familie og det traditionelle ægteskab, og at vi derfor betragter ethvert sammenbrud i en familie som en tragedie for alle de involverede parter.

Folketinget har efter Dansk Folkepartis opfattelse en pligt til at sætte ind med økonomiske ressourcer og politiske initiativer med henblik på at værne om familien som en enhed.

Det kan ske på flere måder. En af de metoder, som vi i Dansk Folkeparti finder relevante, er statsfinansieret parrådgivning. I Norge er der en sådan ordning, og her er der positive erfaringer. Eksempelvis er det sådan, at 30 pct. af dem, som faktisk havde besluttet sig for at blive skilt, ombestemte sig efter en række parrådgivningsmøder. Det er tal, som er værd at bemærke.

I 2005 aftalte regeringen og Dansk Folkeparti at oprette en forsøgsordning, som i dag kører 12

forskellige steder i landet, bl.a. i Jylland, på Sjælland og på Fyn. Ordningen er allerede i dag populær, søgningen er stor, og i Dansk Folkeparti ser vi frem til, at ordningen skal evalueres i 2008-2009, forhåbentlig med henblik på at gøre ordningen til et landsdækkende tilbud.

Til sidst vil jeg minde om, at selv om vi i dag står og diskuterer, hvordan vi kan gøre hverdagen bedre for skilsmissebørn og lette overgangen til livet efter en skilsmisse for børnene, er det godt lige at huske på, at langt størstedelen af nutidens børn faktisk vokser op i den gode, gamle kernefamilie, og det synes vi i Dansk Folkeparti er værd at fastholde og bygge videre på til gavn for børnene.

Trygge og stabile rammer er altid det bedste udgangspunkt, men når skaden sker, skal vi gøre det langt bedre, end vi gør det i dag. Det kræver ny lovgivning, ligesom det kræver ansvarlige forældre, der vil det bedste for deres børn.

Folketinget opsætter nu de nødvendige rammer for den videre proces. Jeg håber, at vi forandrer noget til det bedre med dagens debat, og at vi med vores fælles bestræbelser får understreget, at det er Folketingets hensigt, at et barn som udgangspunkt har ret til sin far og sin mor, også når de ikke længere er i et parforhold.

Vi støtter lovforslagene og stemmer ja ved tredjebehandlingen.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører.

Per Ørum Jørgensen (KF):

Dette lovforslag er et lovforslag, som man virkeligt for alvor har mærket stor opmærksomhed om. Hundrevis af henvendelser fra borgerne, stor opmærksomhed i medierne og i timevis af drøftelser mellem partierne illustrerer jo ganske godt, hvad det her drejer sig om. Det er noget, som har direkte konsekvens for rigtig mange danskere i deres hverdag.

Spørgsmålet om skilsmisse og spørgsmålet om, at familiesituationen påvirker børnene, er selvfølgelig også helt centralt, og for Det Konservative Folkeparti har det naturligvis i den her fase også været helt centralt at sikre barnets bedste.

Før forhandlingerne om dette lovforslag gik i gang, kunne man jo godt frygte, at det kunne udvikle sig til en rettingsskamp mellem kønne; man kunne godt have haft en grundet

frygt for, at dette kunne blive en rettighedskamp på bekostning af børnene.

Derfor, når vi nu står med lovforslaget her i dag til førstebehandlingen, er det mig en stor glæde, at dette lovforslag er bygget op om barnets bedste, at der er taget hensyn til at sikre barnet bedst muligt i den situation, som jo altid er svær for det enkelte barn.

Grundlæggende er det jo sådan, som også andre ordførere har været inde på, at lovforslaget bygger på fælles forældremyndighed, og at man holder forældrene fast på det forældreansvar, de har, men at man også i tilfælde, hvor den fælles forældremyndighed kan få konsekvenser for barnet, har mulighed for at fravige det.

Det har været helt centralt for Det Konservative Folkeparti, at vi også sikrer barnet i de situationer, hvor der kan være vold; det kan være incest, det kan være mange andre ting. Det kan også være, at uoverensstemmelserne mellem forældrene i den pågældende situation kan være så uoverstigelige, at det vil få negative konsekvenser for børnene. Det har været helt centralt for os at sikre, at det skal være sådan, at forældrene kan håndtere deres eventuelle konflikter på en sådan måde, at det ikke går ud over børnene.

Jeg synes, lovforslaget passer til den tid, vi lever i. Det er også et lovforslag, som i de kommende år vil have relevans. Jeg synes, der er mange gode elementer i det.

Kl. 14.35

Jeg synes, det er en rigtig god idé, at der i særlige tilfælde kan fastsættes samvær for barnet med andre end dets forældre, når der ikke er samvær eller kun begrænset samvær med den anden forælder, og det kan eventuelt være samvær med bedsteforældre, med søskende eller lignende. Det synes jeg også kommer barnet til gode.

Barnet bliver inddraget i sagen – selvfølgelig ud fra de hensyn, man skal tage i de tilfælde – og det synes jeg også er godt; det er en understregning af, at dette lovforslag bygger på et børneperspektiv. Der er også i højere grad et fælles ansvar placeret hos forældrene for, at samværet lykkes, f.eks. også, at udgifterne til transport i forbindelse med samvær deles.

Så grundlæggende må jeg sige fra konservativ side, at vi er utrolig glade for det lovforslag, der ligger. Vi er utrolig glade for den proces, der danner baggrund for dette lovforslag, og jeg synes, alle Folketingets partier har deltaget meget

konstruktivt i arbejdet, og kan på den baggrund kun støtte dette lovforslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Lone Dybkjær.

Lone Dybkjær (RV):

Det er jo lidt interessant, at der ikke er ret mange ordførerspørgsmål, men det er logisk nok, for vi har jo været de fleste af tingene igennem og er enige om det meste af det, for ikke at sige det hele.

Jeg vil godt starte med at takke for det samarbejde, der har været, dels alle de kollegaer her fra Folketinget, som har været med i samarbejdet, dels den tidligere minister – og nu må den nuværende minister undskylde – for jeg synes, den tidligere minister har gjort et meget stort arbejde for at få det her til at hænge sammen og for at få alle partierne med for at imødekomme de ønsker, vi havde, og gå ind i en dialog og se, hvordan man kunne finde løsninger på de områder, hvor vi måske ikke fra starten var totalt enige, og det synes jeg har været en rigtig, rigtig god proces. Og man kan jo også håbe på, at han selv hører det, og det er ikke for at klandre den nuværende minister, men den nuværende minister er jo kommet ind i det, efter vi stort set har været færdige med hele processen.

Så vil jeg også godt sige – for vi har jo fået henvendelser fra mennesker udefra, som selvfølgelig ikke alle er lige tilfredse med lovforslaget; nu hører man jo kun fra dem, der ikke er tilfredse med det og måske knap så meget fra dem, der er tilfredse – at vi jo altså ikke besluttede os for totalt at lukke ørerne, lukke øjnene for de henvendelser, der er kommet udefra. Selv om vi jo synes, at vi har været det hele igennem og har diskuteret alt og har nået kompromiser osv., skal vi jo alligevel høre efter, om der er noget, vi har overset. Og det er jo også det, vi har lovet hinanden at vi vil gøre. Kommer der ordentlige argumenter – om jeg så må sige – nye argumenter, ikke ligesom de sædvanlige argumenter, fra forskellige sider, ja, så vil vi selvfølgelig kigge på, om der er ting, man skal overveje, om der er ting, man skal ændre på, og det skal man selvfølgelig også gøre i enighed.

Det er ikke sådan, at jeg står med en hel masse ting lige nu, men der kunne måske godt være noget af det, som vi ikke har diskuteret så meget. Der er også enkelte paragraffer, vi er blevet gjort opmærksomme på, som vi ikke har disku-

teret så meget, hvor vi måske skal komme med nogle bemærkninger i betænkningen. Det går jeg også ud fra – eller det er jeg overbevist om – at den nuværende minister er indstillet på.

Udgangspunktet for det her lovforslag er jo, som også andre har været inde på, barnets perspektiv. Jeg er udmærket godt klar over, at der er folk uden for denne sal – måske også i denne sal – der vil beskyldte nogle af os for at tage parti, nogle af os for at tage mødrenes parti, andre af os for at tage fædrenes parti, eller hvad ved jeg, og nogle siger bare, at det handler om ligestilling. Men så enkelt er det ikke.

Jeg tror, at alle vi, der har været beskæftiget med forslaget, har taget udgangspunkt i barnets perspektiv, og som Venstres ordfører sagde, er det faktisk børnene, der skal være vindere her. Det er ikke noget med, at det er nogle forældre, der skal være vindere; det er børnene, der skal være vindere. Det er det, vi gerne vil have ud af det.

Når vi har det på den måde, er det selvfølgelig, fordi vi, mange af os, der har oplevet de her situationer selv eller hos andre, jo godt ved, at det er meget svært for børnene at undgå at føle skyld i de situationer, hvor forældrene går fra hinanden. Det ligger ligesom i de her forhold, at børnene faktisk også har den her skyldfølelse over for forældrene: Hvorfor gik det nu ikke, og er det nu også et eller andet, vi har gjort, som var med til, at forældrene gik fra hinanden? Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi med det her forslag ikke alene understreger, at det ikke er barnets skyld, at forældrene går fra hinanden, men at vi altså også sikrer, at barnet kommer bedst muligt igennem og uden de her skyldfølelser.

Kl. 14.40

Det at få et barn er og bliver en livslang glæde, men altså også et livslangt ansvar. Så enkelt er det. Det er noget, man aldrig nogen sinde kan lægge fra sig, og man har sådan set bare at gøre det så godt som muligt hele tiden. Selv om man indimellem er stiktosset måske på den anden part, gælder det altså om at dæmpe de følelser og prøve på at sige: Jamen hvad er nu det bedste for barnet? Igen fordi barnet er den uskyldige part.

Jeg tror, de fleste af os kender skilsmisser. Jeg tror ikke, der er mange, der vil sige, at det sådan set er en lykkelig situation, lige når den starter, og det er heller ikke en lykkelig situation for børn. Det tror jeg ikke på. Men man kan gøre det sådan, at børnene kommer ud af det uden ar, og det er det, jeg mener vi lægger op til med det her

forslag. Det er i hvert fald det, der er intentionen.

Fælles forældremyndighed er jo en lang proces, og jeg ved godt, at embedsmændene har hørt mig sige det her tidligere, men jeg kan ikke lade være at sige det: Jeg har jo været en af fædrene – eller mødrene – til bestemmelsen om den fælles forældremyndighed, og jeg synes, det er rigtig fint, at man fortsætter det her nu.

Jeg tror på det, har altid troet på, det var rigtigt, har altid ment, det var bedst for børnene, at man kunne fortsætte det her, at barnet ikke på en eller anden måde blev inddraget i det her, men netop at man kunne sige: Det kan godt være, at vi ikke kan finde ud af samlivet, men det har ikke noget med dig at gøre; vi fortsætter vores ansvar over for dig. Det tror jeg er ekstremt vigtigt, og det synes jeg det her lovforslag yderligere understreger, og det synes jeg rigtig fint er lykkedes.

Derfor er jeg også glad for det udgangspunkt, der er i det her lovforslag, nemlig at fælles forældremyndighed ikke bare uden videre kan ophæves. Det er ikke nok, at man kommer og siger: Jeg gider ikke have den. Det er lidt dagens situation, om jeg så må sige, fordi man ikke kan på-dømme den fælles forældremyndighed. Det er ikke meningen fremover. Fælles forældremyndighed er noget, man har, når man har påtaget sig det ansvar at få et barn. Nu ser jeg væk fra de der situationer, som ikke nødvendigvis er normalfamiliesituationen.

Det ansvar kræver selvfølgelig noget af forældrene, og det kræver også noget af myndighederne. Det, det kræver af forældrene, er selvfølgelig, at mødrene også må acceptere – og det bliver mødrene jo nødt til – at det ikke bare pr. automatik er sådan, at de har ret til det her barn. Sådan var det jo i gamle dage. Det er før ministerens tid, men altså, dengang jeg selv var i den alder, var det jo faktisk sådan, at det var en ret for mødrene. Jeg synes, det er fint, at det ikke længere bare er en ret, man har, fordi man nu engang er den, der bærer barnet. Der er altså faktisk i de allerfleste tilfælde også en eller anden far involveret i processen.

Men jeg vil så også sige, at jeg også synes, det kræver noget af fædrene. Det kan jo ikke nytte noget, at fædrene bare kommer og siger, at de altså vil have lod og del i det her barn, uden at de overhovedet har gjort en smule, for at bruge et blidt udtryk, for at få lod og del i det. Der vil jeg altså meget, da jeg nu står på en officiel talerstol, appellere til, at fædrene altså også er klar

over, at det at tage en barselorlov også er en måde at involvere sig i barnet på. Det kunne man godt ønske sig nogle flere fædre i det her land havde villet påtage sig, men vi kan jo håbe på, at nogle af de tiltag, ligestillingsministeren foretager sig i den sammenhæng, vil virke. Personligt tror jeg på, at det er nødvendigt at øremærke en barselorlov, hvis det skal lykkes, men det er ikke diskussionen i dag.

Så er der jo myndighederne, som også har et ansvar, og der er det ikke altid, at myndighederne ligefrem har været på forkant med udviklingen, for nu at sige det pænt. Det vil jeg ikke gå dybt ind i, men det var min egen oplevelse i sin tid, da vi diskuterede fælles forældremyndighed, at dem, jeg ligesom havde som medspillere, ikke just var juristerne. Men det skal jeg også nok lade være med at komme ind på.

Af hensyn til embedsværket vil jeg ikke repetere det, men sige, at det derfor jo er vigtigt, at den proces, vi sætter i gang med de uddannelser, efteruddannelser og alt det, som også er en del af det her forslag, faktisk også slår igennem, sådan at vi virkelig får klargjort for omverdenen og herunder altså myndighederne taget i meget bred forstand, at vi nu altså gerne vil have, at det her ser anderledes ud, for hvis ikke det kommer til at se anderledes ud, tror vi ikke på, at det bliver godt nok for børnene. Det håber vi på, og det regner jeg med, og det har vi jo fået forsikringer om faktisk vil ske.

Kl. 14.45

Jeg har også hørt i nogle kredse, at vi kan glemme alt om, at jurister uden videre ændrer sig sådan straks – det kommer oven i købet fra en jurist, vil jeg gerne sige – men jeg har nu altså tillid til, at det nok skal kunne lade sig gøre, hvis vi gør en tilstrækkelig energisk indsats.

Så er der jo altid nogle særlige tilfælde, som er ulykkelige, og dem synes jeg også vi skal diskutere i det her videre forløb. Vi har jo også diskuteret det under vores samarbejde. Det drejer sig om voldstilfælde og alle mulige andre situationer, og det kan godt være, vi skal gøre lidt mere ud af det i forbindelse med betækningsafgivelsen, men det kan vi se også i lyset af nogle af de henvendelser, vi har fået. Jeg synes, man er nødt til at diskutere, om det i alle situationer og hele tiden er det bedste for barnet at have et samvær med en måske voldelig person. Men lad os gå ind i det og se på, om det er nødvendigt at komme med nogle supplerende betragtninger om det.

Jeg skal slutte med at sige tak til kollegaerne, ministeren, ministeriet og ministeriets embedsmænd for den gode proces, vi har været igennem, og også for tilsagnet om, at vi har mulighed for at følge arbejdet videre fremover.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er fru Anne Baastrup.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil da også takke de andre forligspartier for et godt og konstruktivt arbejde. Det har været en lang og sej proces i virkeligheden. Jeg tror, det var helt tilbage i 2000, SF kom med et beslutningsforslag om, at barnets perspektiv skulle være i centrum. Kristendemokraterne var også med i det, jeg tror endda, vi lavede et fælles forslag på det tidspunkt.

Derfor var det en god oplevelse, da vi her i midten af 2000-tallet kunne få nedsat det her udvalg, der så skulle i gang med at se på, hvordan vi kunne vende op og ned på hele lovgivningen, således at det ikke længere er forældrene, der har ret til barnet, men barnet, der har ret til forældrene.

Det, der så selvfølgelig bliver det store projekt, er: Hvordan får vi det også udmøntet på en sådan måde, hvordan bliver praksis etableret på en sådan måde, at vi rent faktisk også kan se, at børnene kan profitere af det? Vi har jo alle fået en stribe henvendelser. Organisationerne har jo også i den grad været meget om sig i forsøget på at beskrive de problemstillinger, der kan opstå.

Derfor synes jeg også, det var frygtelig vigtigt, hvad fru Lone Dybkjær sagde om, at vi i Retsudvalgets arbejde er opmærksomme på, at dette ikke er de vises sten. Vi skal hele tiden sikre, at lovgivningen bliver forvaltet på en sådan måde, at det også i selve forvaltningsperspektivet er barnet, der er i centrum.

Vi har jo alle historierne et eller andet sted i rygraden og andre steder helt fremme i forreste halvdel af hjernen, for det er alt for tit, at man oplever, at børn i den grad bliver tilsidesat. Vi har jo for nogle år siden haft lejlighed til at se på en film lavet af Børnerådet om helt almindelige skilsmissebørn, der havde et helt almindeligt liv med deres helt almindelige forældre, og hvor forældrene overhovedet ikke var oppe at skændes. Børnene ville bare godt have lov til at være med til at bestemme, om man skulle være hos far henholdsvis mor i weekenderne, fordi det spillede ind på muligheden for at spille fodbold;

altså nogle helt små detaljer, som gør, at et barns liv bliver godt eller halvgodt.

De løbende indberetninger osv. om, i hvilket omfang børn rent faktisk retter henvendelse til forvaltningen for at få ting justeret, hvis far og mor ikke rigtig er til at snakke med, tror jeg også er et vigtigt element i vores årlige tilbagevendende samtaler om, hvordan året er gået.

Noget af det, der også har været afsindig vigtigt for mig i hele forløbet, har været den situation, hvor mor lander på et krisecenter, far har banket hende sønder og sammen, og dagen efter får far at vide, at han kan komme og hente barnet på krisecenteret. Det er simpelt hen bare ikke en måde at behandle et barn på.

Derfor synes jeg, det er frygtelig vigtigt, at vi har fået sat det ind som et af de elementer, der gør, at man i hvert tilfælde ikke har nogen som helst ret til noget som helst samvær i den situation, hvor det går ud over barn eller mor. Selv om det kun er mor, der bliver slået, er det ofte meget, meget belastende for barnet at opleve det.

Vi er selvfølgelig helt enige i, at udgangspunktet er fælles forældremyndighed. Vores argumentation for at støtte dette udgangspunkt er, at vi helt ærligt tror på, at det vil kunne dæmpe konflikterne. Hvis man som far og mor ikke kan finde ud af at bo sammen, har begge som regel en interesse i at få forældremyndigheden over barnet, og så bruger de utrolig megen energi og mange penge til advokater for at fortælle, hvor ond og ondskabsfuld modparten er, og hvor synd det ville være for barnet at være sammen med denne forælder. Hvis man får sat for mange ord på, at den anden er umulig, kommer man i virkeligheden til at forøge konfliktniveauet. Jeg tror, at man, hvis ikke udgangspunktet er, at den ene skal miste forældremyndigheden, kan dæmpe konfliktniveauet og komme i gang med det, der er det centrale: Hvordan kan vi være forældre i fællesskab, når vi nu har et fælles barn?

Kl. 14.50

Jeg har af høringssvarene konstateret, at der er et par stykker, der har rettet henvendelse til os om samværschikane. Vi har jo alle på nethinden historierne om samværschikane, hvor barnet bliver sygt og der er mange forskellige grunde til, at man alligevel ikke kan gennemføre det her samvær.

Men når vi anvender begrebet samværschikane, glemmer vi, at der altså også er den anden side, hvor barnet står hver fredag eftermiddag kl. 2 og venter på at blive hentet, og alt for mange gange bliver det bare ikke hentet, fordi sam-

værsforælderen har glemt det. Samværsforælderen er kommet til en bedre fest, et eller andet gjorde, at samværsforælderen rent faktisk ikke rigtig kunne leve op til den aftale, vedkommede havde med barnet. Så står bopælsforælderen og skal forklare og undskylde osv.

Jeg synes, at vi i stedet for at anvende begrebet samværschikane skal sige samarbejdschikane, for det går begge veje, og så hælder vi ikke alle vores lodder i en bestemt vægtskål, men ser på det bærende element, der jo også er der, nemlig at man kan miste den fælles forældremyndighed, hvis man i sit almindelige virke over for barnet ikke har interesse for barnet. Det kan vi jo lige så godt putte ind i vores betænkning over lovforslaget.

Vi vil i de kommende måneder garanteret få mange henvendelser i Retsudvalget, og jeg synes derfor også, at det har været rart at høre, at samtlige ordførere er indstillet på at lytte til de henvendelser, vi får, og også lytte på en sådan måde, at vi måske, hvis vi er faldet over nogle ting, som vi har fortolket forkert, også er indstillet på at rette dem.

Samlet set synes jeg altså ikke, at det er så ringe. Jeg synes i og for sig godt, at vi alle kan være stolte af det. Der er selvfølgelig småting, muligvis, men for det enkelte barn og den enkelte familie kan det være en stor ting: Hvor lang tid kan en konflikt køre? Hvis forældrene simpelt hen ikke kan finde ud af, hvilken skole man skal gå på, hvor lang tid må det så køre? Vi har, som jeg har læst lovforslagets bemærkninger, ikke nogen tidsramme, men barnet skal jo i skole, og hvem træffer så beslutningen?

Vi har også, som fru Lissa Mathiasen kom ind på, hele pengeproblemet liggende. Vi åbner op for delt udgift til transport, men for en enlig forsørger, hvor samværsforælderen flytter til Aalborg og man selv bor syd for København, er det altså ret mange penge sidst på måneden, hvis man skal lade barnet flyve derover to gange om måneden.

Så den type af små, måske lidt halvstore problemer synes jeg vi må kunne snakke om i udvalget og prøve at finde en eller anden løsning på, så vi kommer på forkant med de problemer, som statsforvaltningerne helt hundrede procent løber ind i, hvis vi ikke tænker os godt om.

Men samlet set er det her altså ikke så ringe.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren, og så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører, fru Line Barfod, der for os har deltaget i forhandlingen om det her lovforslag, ikke kan være til stede, skal jeg på listens vegne sige, at vi er glade for aftalen, og vi er glade for lovforslaget. Vi er glade for, at der på den måde, som det er sket, er sat meget mere fokus på børnenes behov i sager om forældremyndighed.

Vi er meget glade for bestemmelserne om, at alle børn fremover skal inddrages i sager om forældremyndighed, bopæl, samvær. Det er selvfølgelig en stor opgave at pålægge børn at tage stilling til sådanne ting. Derfor skal de også have lov til at lade være med at gøre det, hvis de helst vil det, og hvis inddragelse sker, skal det selvfølgelig ske nænsomt og med respekt for barnet. Men det er altså en grundlæggende forbedring, synes vi, at det er børnenes behov frem for forældrenes behov, der bliver taget udgangspunkt i.

Kl. 14.55

Det bliver nu udgangspunktet i forældremyndighedssager, at der er delt forældremyndighed. Vi er godt klar over, at der kan være sager, hvor det er svært at samarbejde. Derfor lægger vi vægt på, at der ikke længere kræves, at forældrene er enige om samtlige spørgsmål vedrørende barnet, når man har fælles forældremyndighed. Det vil jeg godt give et eksempel på.

Det bliver nu muligt at ændre bopæl for den, der har barnet boende, selv om samværsforældrene er uenige om flytningen. Det giver en frihed for en bopælsforælder til at kunne flytte eksempelvis nærmere sin familie. Men for at undgå, at en bopælsforælder flytter for at chikanere samværsforælderen, bliver ansvaret for rejsen og betalingen for rejsen nu delt, når barnet skal have samvær. Mon ikke det gør, at folk tager det ansvar på sig, inden de bare flytter langt væk med et skilsmissebarn.

Vi lægger også vægt på, at man ikke kan flytte barnet til udlandet imod samværsforældrens vilje, hvis man har fælles forældremyndighed. Vi støtter, at en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, fremover orienteres om at få adgang til at deltage i de generelle sociale aktiviteter på skoler og institutioner. Det er positivt, at loven nu støtter de forældre, der af forskellige grunde ikke har forældremyndighed, men alligevel gerne vil tage del i børnenes liv.

Enhedslisten støtter også, at der i særlige tilfælde kan fastsættes samvær for barnet med andre end dets forældre, når der kun er meget lidt

eller intet samvær med den anden forælder. Det er vigtigt at have kontakt til familie på begge sider, så længe familien har ressourcer til det og er interesseret i det. Bedsteforældre kan nu f.eks. komme til at spille en vigtig rolle for børnene i deres opvækst. Det synes vi også er godt at få fastslået.

Jeg vil gerne slutte talen af med at sige, at vi lægger meget stor vægt på, at der er bedre rådgivning for de berørte parter. Jeg vil gerne opfordre ministeren til at lægge vægt på at sikre, at der sker en forbedret rådgivning, for bedre rådgivning er nu engang forudsætningen for, at de muligheder og de rettigheder og også de problemer, som vi tager fat på med den her lov, bliver løst optimalt. Folk må selvfølgelig have kendskab til muligheder og rettigheder, og hvor de eventuelt kan få yderligere hjælp.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det ministeren.

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg vil gerne sige tak for de mange indlæg, vi har haft om de to lovforslag.

Det vigtigste ved de lovforslag, vi behandler i dag, er, at vi sikrer, at barnets perspektiv fremover er i fokus i alle sager om forældremyndighed og samvær. Samtidig indrettes den familieretlige lovgivning på en måde, der tilgodeser udviklingen på området, og som tilgodeser de familiemønstre og forældreskaber, der gælder i dag.

Lovforslagene bygger videre på betænkningen »Barnets perspektiv«, som Udvalget om Forældremyndighed og Samvær afgav i maj 2006. Udvalget skulle overveje, om reglerne om forældremyndighed og samvær var tidssvarende, og om de i tilstrækkelig grad varetog barnets interesser og barnets behov. Udvalget har i sine anbefalinger sat fokus på barnets perspektiv. Det er helt i overensstemmelse med den målsætning, som jeg tror alle i Folketinget deler. Jeg er derfor også meget glad for, at det har været muligt at indgå en aftale med alle partierne i Folketinget om, hvordan reglerne på området i fremtiden skal se ud.

Forældreansvarslovens grundlæggende princip er, at alle afgørelser om forældremyndighed og samvær skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet. Ved den vurdering skal der tages hensyn til, at barnet har ret til forældre. Herved kommer også et andet grundlæggende prin-

cip til udtryk, nemlig at forældrene har et fælles ansvar for deres barn, også efter en skilsmisse eller efter et samlivsophør.

Det er min faste overbevisning, at et barn har brug for både en mor og en far, og det er derfor meget vigtigt, at vi nu får slået fast, at begge forældre har ansvar for at drage omsorg for barnet og for at samarbejde om væsentlige forhold omkring barnet. Jeg kan oplyse, at den bestemmelse også er formuleret i overensstemmelse med artikel 3 i FN's børnekonvention.

Et andet meget grundlæggende princip i forældreansvarsloven er, at alle børn skal inddrages uanset alder. Barnets synspunkter kan belyses, f.eks. ved en samtale med barnet eller ved at inddrage børnesagkyndige. Også på det område bliver vores lovgivning fremover indrettet sådan, at den er i overensstemmelse med FN's børnekonvention.

Kl. 15.00

Forslaget tager som nævnt udgangspunkt i, at forældrene har et fælles ansvar for deres barn, også selv om de ikke lever sammen længere. Som noget nyt kan retten for fremtiden træffe afgørelse om, at den fælles forældremyndighed skal fortsætte, selv om den ene forælder ønsker, at den skal ophæves. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der er tungtvejende grunde hertil. Det er en meget vigtig nyskabelse, der i højere grad sikrer, at barnet kan få kontakt med og omsorg fra begge sine forældre efter et samlivsbrud.

I de familiestrukturer, vi har i dag, forekommer det heller ikke rimeligt, at den ene af to ligeværdige forældre skal kunne fratages forældremyndigheden, blot fordi den anden forælder ønsker det.

Forslaget bygger desuden videre på strukturreformen på det familieretlige område, der betyder, at alle sager om separation, skilsmisse og forældremyndighed fra den 1. januar i år altid starter i statsforvaltningerne. Et vigtigt led i strukturreformen er, at forældrene kan få hjælp til at løse op for deres uenigheder via rådgivning, via børnesagkyndig bistand og via konfliktmægling. Det er min opfattelse, at det altid vil være til barnets bedste, at forældrene motive-res til at finde en løsning for barnet i statsforvaltningerne, i stedet for som i dag, hvor retstilstanden er sådan, at uenighed om forældremyndighedsspørgsmålet altid vil føre til, at retten skal tage stilling til, hvem af de to ofte lige egnede forældre der fremover skal have forældremyndigheden alene.

Der er fra nogle sider blevet peget på, at fælles forældremyndighed forudsætter, at forældrene kan samarbejde omkring barnet, og at det derfor vil være i strid med tankegangen bag den fælles forældremyndighed at tvinge dem til at samarbejde. Jeg mener ikke, at forældrene behøver at være enige om alle forhold vedrørende barnet. Det er forældrene jo heller ikke altid, selv om de bor sammen. Det vigtige er, at forældrene kan samarbejde med hinanden, og at de trods meningsforskelle forstår at håndtere eventuelle uenigheder, så det ikke går ud over barnet. Eventuel uenighed må løses ved, at forældrene ved hjælp af rådgivning eller mægling i statsforvaltningerne forsøger at løse op for deres konflikt.

Da afgørelser altid skal træffes efter, hvad der er bedst for barnet, vil der selvfølgelig være tilfælde, hvor det ikke vil være i barnets interesse, at der er fælles forældremyndighed. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor der er store og uovervindelige samarbejdsproblemer mellem forældrene, hvor der har været vold indblandet, eller hvor den ene forælder er uegnet til at varetage forældremyndigheden på grund af misbrug, alvorlig psykisk sygdom eller lignende. I de situationer må retten selvfølgelig kunne ophæve den fælles forældremyndighed, og det er der også taget højde for i lovforslaget.

Der har været synspunkter fremme om, at vi lovgiver for dem, der godt kan finde ud af det, men at vi svinger de svage familier. Det er jeg ikke enig i. Det grundlæggende princip om barnets bedste er med til at sikre, at der tages hensyn til alle børn, også dem, der er særlig udsatte. Forslaget sikrer netop, at barnet i højere grad synliggøres, bl.a. ved en tidlig inddragelse af børnesagkyndige.

Det er mit og regeringens ønske, at den familieretlige lovgivning skaber de overordnede rammer for, at forældrene langt hen ad vejen selv kan blive enige. Forældrene får overladt større ansvar for selv at løse familiens problemer, men skal samtidig støttes i at gøre det på en ansvarlig måde, hvad angår deres børn. Jeg er sikker på, at vi med forældreansvarsloven giver familierne det bedst mulige grundlag for fortsat at kunne fungere efter et samlivsbrud, og ikke mindst at vi får endnu flere børn, der kan have et nært forhold til begge deres forældre. Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen af forslagene.

Der er kommet et par konkrete kommentarer, som jeg gerne lige vil sige noget til. Først til Socialdemokraternes ordfører, som var inde på

myndighedernes behandling af de her sager: skilsmisssagerne og samværssagerne og sagsbehandlingstiderne ude i statsforvaltningerne. Jeg har også set de henvendelser, der har været. Jeg har også hørt, der har været problemer med sagsbehandlingstiderne ude i statsforvaltningerne, og det ser jeg selvfølgelig også med stor alvor på. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der har ansvaret for statsforvaltningerne, og vi har bedt dem om at gå ind og se på det, og vi afventer en melding fra dem. Så vi er ved at se på, hvad vi kan gøre bedre. Det er klart, at der har været en strukturreform, og man har været i gang med at flytte derude, men det skal jo selvfølgelig ikke betyde, at det går ud over sagsbehandlingen, så vi er meget opmærksomme på det.

Socialdemokraternes ordfører, og jeg tror også SF's ordfører, var inde på, at vi har talt om delte familiers økonomi. Det er noget, der har fyldt meget i de her forhandlinger, som jeg jo ikke har været en del af, men som min forgænger har været en del af. Og vi er i gang med undersøgelsen. Vi afventer nogle tal fra Danmarks Statistik, og vi forventer at kunne præsentere en undersøgelse til efteråret. Så det arbejder vi videre med.

Kl. 15.05

Dansk Folkepartis ordfører roste også forslaget og var inde på – jeg hørte i hvert fald en lille bekymring over det – at vi nu inddrager børnene i højere grad, og at børnene skal høres. Der vil jeg gerne understrege, at børnene skal høres, men de skal selvfølgelig ikke tage ansvar. Så vi lytter til børnene, men det bliver jo ikke børnene, der får ansvaret lige pludselig og afgør, hvilken forælder de vil bo hos. Det er den helt afgørende forskel.

Til den radikale ordfører vil jeg sige tak for rosen til min forgænger, hr. Lars Barfoed. Jeg skal bringe den videre til ham, jeg er sikker på, han bliver glad for at høre det, og også tak for rosen til embedsmændene.

Så vil jeg også gerne følge op på den anden ting, som vi hørte fra den radikale ordfører, nemlig: Vi har ikke lukket ørerne. Der kommer utrolig mange henvendelser, jeg ved, alle partierne ordførere får henvendelser, og vi får også mange henvendelser i ministeriet. Vi læser dem, og det gør jo også indtryk. Så igen: Vi er meget lydhøre. Vi mødes om 1 år, og vi følger selvfølgelig, hvordan der bliver fulgt op ude i forvaltningerne på det her, og om barnets perspektiv

nu også bliver sat i fokus helt ude i det sidste led ude i forvaltningen.

Fru Anne Baastrup, SF's ordfører, foreslår, at vi bruger begrebet samarbejdschikane i stedet for samværschikane, og jeg synes faktisk, det kan være en fornuftig idé, som vi godt kunne skrive ind i betænkningen. Så jeg vil støtte det forslag om at bruge begrebet samarbejdschikane i højere grad.

Og så lige til sidst en kort kommentar til Enhedslisten, som siger, at vi skal have en bedre rådgivning, vi skal have en bedre konfliktmægling derude. Det synes jeg også hele lovforslaget emmer af, og det er noget, alle partierne har været optaget af, så det vil vi også følge op på. Det var det hele, tak.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ministeren, og vi beder hende om at blive stående. Der er foreløbig to, der har bedt om korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg vil gerne høre ministeren om – vi har også talt om det før i kredsen af partier omkring forslaget og også med justitsministeren – den her problemstilling, der er omkring fri proces. Så vidt jeg husker, vedtog et enigt Folketing for ikke så lang tid siden, at når man kigger på, om en forælder har ret til at få fri proces, skal man fremover kigge på den samlede indkomst, hvis nu forælderen bor sammen med en person.

Og det kan godt være hensigtsmæssigt og er egentlig et sundt princip, men fordi der nu bliver mulighed for at rejse nogle nye sager, vil der givetvis være nogle, som har en forventning om, at de regler, som har været gældende lige indtil slutningen af 2006, også vil være gældende, når den her lov træder i kraft. Så har jeg bare forstået det sådan, at regeringen eller familieministeren vil fremsætte et ændringsforslag, der gør, at man tager højde for den problemstilling, så de, der kan drage fordel af den nuværende lovgivning, kan få lov til at drage fordel af den, og så de, der så at sige kan drage fordel af den lovgivning, der trådte ud af kraft i slutningen af 2006, kan drage fordel af det. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Det er fuldstændig rigtigt, at vi har været inde at kigge på problemstillingerne omkring fri proces,

og der har også været en drøftelse med Justitsministeriet. Der kom et svar i går, som jeg kort er blevet orienteret om, men jeg vil gerne kende indholdet i det hundrede procent, inden jeg fremlægger det for Folketinget, og så vil jeg sørge for, at det bliver oversendt til alle partiernes ordførere. Men der er fundet en rigtig god løsning på det, og jeg sender den over til ordførerne, og så kan vi få tilbagemeldinger derfra. Men der er set på det her med fri proces.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det synes jeg er rigtig godt, og det ser vi frem til. Jeg håber så, at det kan blive et ændringsforslag til den her lov.

Så vil jeg også godt komme ind på det, som jeg selv var inde på i min ordførertale, og som ministeren også var inde på, omkring det her med at ansvarliggøre børnene. Jeg vil bare sikre mig, at ministeren er meget obs på, at når vi nu siger, at vi så at sige nedsætter aldersgrænsen fra 12 til 7 år – selv om aldersgrænsen i dag er 12 år, er det jo faktisk, så vidt jeg husker, i 80 pct. af sagerne, at børnene bliver hørt alligevel, selv om de er under 12 år – er man meget opmærksom på fra ministeriets side at sige, og det er også det, som eksempelvis Familiestyrelsen og statsforvaltningerne skal være opmærksom på, at når man hører børn, inddrager børns mening, så får man gjort det klokkeklart for de medarbejdere, der er derude, at man på ingen måde må ansvarliggøre børnene i den her proces. Det er helt afgørende, at det er forældrene, der bliver ansvarliggjort.

Så jeg vil bare endnu en gang anmode om, at ministeriet er meget opmærksom på den del af det.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg kan sige, at jeg er helt enig, som jeg også lige kort nævnte det før. Og jeg ved, at man også er meget opmærksom på det i forvaltningerne og i ministeriet, så det tager vi med. Børnene skal inddrages, men de skal ikke tage ansvar i de her sager.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er mere, fordi ministeren sagde: Vi mødes om 1 år. Altså, det virkede sådan, at så ses vi i øvrigt ikke undervejs. Der vil jeg sådan bare lige

understrege, også hvis der skulle være enkelte, der følger det her et eller andet sted, at vi selvfølgelig mødes før det – men vi mødes ikke om det, som vi ikke kan afklare før om 1 år, hvor vi kan se, hvordan det har udviklet sig på 1 år. Selvfølgelig mødes vi undervejs også for simpelt hen at høre, om der kommer nogle synspunkter, som vi ikke har været opmærksomme på, og som vi derfor skal tage op, eller for at understrege nogle ting, som måske kan misforstås.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jamen jeg er helt enig. Det er klart, at en ting er, at vi skal se på nogle lovændringer, men vi mødes selvfølgelig undervejs. Hvis der kommer henvendelser og nye, gode argumenter på banen, lytter vi til det og ser selvfølgelig på, om der er noget, vi kan gøre. Helt enig.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 15.10

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en etisk mærkningsordning.

Af Frank Aaen (EL) m.fl.

(FremSAT 24/10 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Enhedslisten har den 24. oktober 2006 stillet forslag til folketingsbeslutning om at oprette en